

Ekonomika malých a středních podniků

Majetková a kapitálová struktura
podniku

Dlouhodobý hmotný majetek

- movité věci, pořizovací cena nad 40.000 Kč, provozně technická funkce delší než 1 rok
- budovy, byty, nebytové prostory a stavby
- pěstitelské celky trvalých porostů, základní stádo a tažná zvířata
- jiný majetek (technické zhodnocení, rekultivace, výdaje hrazené nájemcem, které tvoří součást ocenění hmotného majetku na leasing, pokud dohromady s kupní cenou převýší 40.000
- opotřebení majetku – odpisy (účetní a daňové)

Dlouhodobý nehmotný majetek

- **zřizovací výdaje**
- **nehmotné výsledky výzkumu a vývoje**
- **software**
- **ocenitelná práva nebo**
- **jiný majetek podle zákona o účetnictví,**
- **pokud zároveň platí, že:**
- **byl nabyt úplatně, přeměnou, darováním, zděděním nebo vytvořen vlastní činností**
- **jeho vstupní cena je vyšší než 60.000 Kč**
- **jeho doba použitelnosti je delší než rok**
- **DNM není odepisován, daňově uznatelný ihned při nákupu**

Dlouhodobý finanční majetek

- **1. Podíly v ovládaných a řízených osobách**
- **2. Podíly v účetních jednotkách pod podstatným vlivem**
- **3. Ostatní dlouhodobé cenné papíry a podíly**
- **4. Půjčky a úvěry - ovládající a řídící osoba, podstatný vliv**
- **5. Jiný dlouhodobý finanční majetek**
- **6. Pořizovaný dlouhodobý finanční majetek**
- **7. Poskytnuté zálohy na dlouhodobý finanční majetek**

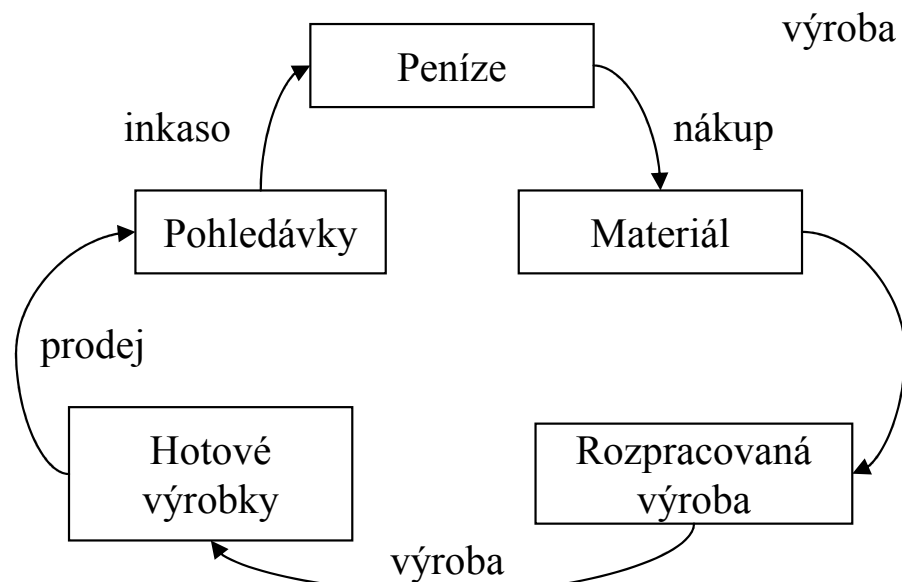
Koloběh oběžných aktiv

Podnik nakoupil materiál na fakturu

Aktiva		Pasiva	
DHM	100	VK	100
Materiál	+10	Záv.	+10
Celkem	110	Celkem	110

Podnik nakoupil materiál v hotovosti

Aktiva		Pasiva	
DHM	100	VK	100
Materiál	+10		
Peníze	-10		
Celkem	100	Celkem	100

vždy musí být zachována rovnost na straně pasiv a na straně aktiv!

Zásoby

- materiál
- nedokončená výroba a polotovary
- výrobky
- zvířata
- zboží
- hmotný majetek s pořizovací cenou do 40 tisíc Kč
- daňově uznatelné ihned

Pohledávky

- pohledávky z obchodních závazkových vztahů
- poskytnuté zálohy
- poskytnuté půjčky či úvěry
- pohledávky vůči pracovníkům či další pohledávky z titulu pracovněprávních vztahů (manka na pokladně)
- daňové pohledávky (DPH, daň z příjmů, silniční daň atp.)

Peníze

- peníze v pokladně
- ceniny v pokladně
- peněžní zůstatky na bankovních účtech

Pasiva podniku

Vlastní kapitál

- základní kapitál
- kapitálové fondy
- fondy ze zisku
- nerozdělený zisk

Cizí kapitál

- krátkodobé bankovní úvěry
- dodavatelské úvěry
- zálohy přijaté od odběratelů
- půjčky
- částky dosud nevyplacených mezd a platů
- nezaplacené daně
- výdaje příštích období
- dlouhodobé bankovní úvěry
- termínované půjčky
- podnikové dluhopisy
- rezervy

z
á
v
a
z
k
y

Závazky

- Závazkem je jakákoli peněžní či nepeněžní částka, kterou dlužíte jinému subjektu. Například:
- závazky z obchodních závazkových vztahů
- přijaté zálohy
- přijaté půjčky či úvěry
- závazky vůči pracovníkovi či další závazky z titulu pracovněprávních vztahů
- daňové závazky (DPH, daň z příjmů, silniční daň atp.)

Rozvaha – majetek a kapitál podniku

- aktiva – majetkové hodnoty vlastněné podnikem
- pasiva – způsob krytí aktiv; zdroje, jimiž jsou aktiva kryta
- zobrazeny v rozvaze – stavový výkaz, kde je zachycen stav majetku k určitému datu a zdroje, ze kterých je tento majetek pořízen
- základní bilanční rovnice: $\text{aktiva} = \text{pasiva}$

Aktiva	Pasiva
<p>Dlouhodobá aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> •dlouhodobý hmotný majetek •dlouhodobý nehmotný majetek •finanční majetek 	<p>Vlastní kapitál</p> <ul style="list-style-type: none"> •Základní kapitál •Kapitálové fondy •Rezervní fondy, nedělitelný fond a ostatní fondy ze zisku •Výsledek hospodaření minulých let •Výsledek hospodaření běžného účetního období
<p>Oběžná aktiva</p> <ul style="list-style-type: none"> •Zásoby •Dlouhodobé pohledávky •Krátkodobé pohledávky •Krátkodobý finanční majetek 	<p>Cizí kapitál</p> <ul style="list-style-type: none"> •Rezervy •Dlouhodobé závazky •Krátkodobé závazky •Bankovní úvěry a výpomoci
<p>Časová rozlišení</p>	<p>Časová rozlišení</p>

Zahajovací rozvaha

AKTIVA	10 000	PASIVA	10 000
--------	--------	--------	--------

Oběžná aktiva	10 000	Vlastní kapitál	10 000
------------------	--------	--------------------	--------

Bankovní účet	10 000	Základní kapitál	10 000
------------------	--------	---------------------	--------

Nákup zásob

AKTIVA	10 000	PASIVA	10 000
Oběžná aktiva	10 000	Vlastní kapitál	10 000
Zásoby	10	Základní kapitál	10 000
Bankovní účet	9 090		

Pořízení výrobního zařízení

AKTIVA	11 000	PASIVA	11 000
Stálá aktiva	1 000	Vlastní kapitál	10 000
Stroje a zařízení	1 000	Základní kapitál	10 000
Oběžná aktiva	10 000	Cizí zdroje	1 000
Zásoby	10	Krátkodobé závazky	1 000
Bankovní účet	9 990		

Výroba a prodej na fakturu

AKTIVA	11 010	PASIVA	11 010
Stálá aktiva	1 000	Vlastní kapitál	10 010
Stroje a zařízení	1 000	Základní kapitál	10 000
Oběžná aktiva	10 010	Výsledek hospodaření	10
Zásoby	5	Cizí zdroje	1 000
Pohledávka	15	Krátkodobé závazky	1 000
Bankovní účet	9 990		

Likvidita

- schopnost uspokojit své splatné závazky
- Běžná likvidita = $\text{oběžná aktiva} / \text{krátkodobé závazky}$ 1,5-2,5
- Rychlá likvidita = $(\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}) / \text{krátkodobé závazky}$ 1-1,5
- Hotovostní poměr (Cash likvidita) = $(\text{peněžní prostředky} + \text{ekvivalenty}) / \text{okamžitě splatné závazky}$ 0,5

Ukazatelé aktivity

- měří, jak efektivně podnik hospodaří se svými aktivy
- vychází se z nich při stanovování kapitálové potřeby na oběžný majetek např.
- obrat zásob = $\text{tržby} / \text{průměrná zásoba}$ nebo $\text{průměrná zásoba} / \text{tržby} / 360$ (doba obratu zásob ve dn
- průměrná doba inkasa
- obrat stálých aktiv = $\text{tržby} / \text{stálá aktiva v zůstatkových cenách}$
- obrat celkových aktiv = $\text{tržby} / \text{celková aktiva}$

Zadluženost

- měří rozsah, v jakém podnik užívá k financování dluh
- zadluženost = celkové dluhy/celková aktiva
- překapitalizování podniku x podkapitalizování podniku
- úrokové krytí = $\text{EBIT} / \text{placené úroky}$

}
•VK / Dlouhodobá aktiva
•VK+Dlouhodobý cizí kapitál/Dlouhodobá aktiva

Rentabilita

- měří výsledek podnikového snažení
- Rentabilita úhrnných vložených prostředků (efekt na jednotku majetku)
 - ROA (čistý zisk ???/ aktiva)
- Rentabilita vlastního jmění (zisk na 1 Kč vlastního jmění)
 - ROE (čistý zisk / vlastní kapitál)
- Rentabilita dlouhodobých zdrojů (výnosnost dlouhodobého investovaného kapitálu)
 - ROCE ((čistý zisk + úroky) / (dlouhodobé závazky + vlastní kapitál))
- Rentabilita tržeb
 - ROS (čistý zisk / tržby)
-

Důležitá pravidla

- krátkodobý kapitál je levnější než dlouhodobý
- cizí kapitál je většinou levnější než kapitál vlastní
- cizí kapitál snižuje daňové zatížení (daňový efekt)
- optimální kapitálová struktura
$$k_0(WACC) = k_i * (1 - t) * \frac{B}{V} + k_e * \frac{S}{V}$$
- dluh je účelné zvýšit, když vyšší zadluženost zvyšuje majetek vlastníků kapitálu
- Zlaté bilanční pravidlo financování
 - je nezbytné sladovat časový horizont trvání majetkových částí s časovým horizontem zdrojů. Stálá aktiva financujeme z dlouhodobých vlastních a cizích zdrojů.
- Zlaté pravidlo vyrovnání rizika
 - Vlastní zdroje by měly převyšovat cizí zdroje, nebo se mohou rovnat
- Zlaté pari pravidlo
 - Vztah stálých aktiv a vlastních zdrojů. Podnik ve svém financování využívá i cizí zdroje, v krajním případě se mohou rovnat.
- Zlaté poměrové pravidlo
 - tempo růstu investic by v zájmu udržení dlouhodobé finanční rovnováhy nemělo předstihovat tempo růstu tržeb

Otázky

- jaká by měla být struktura majetku?
- jaká by měla být struktura kapitálu
- jak financovat oběžná aktiva v podniku?
- jak financovat dlouhodobá aktiva?

Tržby z prodeje zboží, výrobků a služeb (čistý obrat) <i>3 období - 2007</i> – Náklady prodaného zboží (při prodeji zboží) – Výrobní náklady prodaných výrobků a služeb
Hrubá marže (hrubý zisk/ztráta)
Odbytové náklady Správní režie Jiné provozní výnosy
Provozní zisk/ztráta
Výnosy z účastí Výnosy z jiných dlouhodobých finančních investic a půjček Úroky a podobné výnosy Úpravy ocenění dlouhodobých a krátkodobých finančních investic Úroky a podobné náklady
Daň ze zisku z běžných činností
Zisk/ztráta z běžných činností po zdanění
Mimořádné výnosy Mimořádné náklady
Mimořádný zisk/ztráta
Daň z mimořádného výsledku Ostatní daně (výše nevykázané)
Zisk/ztráta za účetní období po zdanění

Počáteční stav peněžních prostředků
zisk po daních a úrocích +
Odpisy + (snížily zisk, ale nejsou výdaj) <i>20000000</i>
obdobné náklady jako odpisy + (rezervy, opravné položky)
úbytek pohledávek + <i>10000000</i>
přírůstek pohledávek - <i>20000000</i>
úbytek zásob + <i>10000000</i>
přírůstek zásob - <i>20000000</i>
úbytek krátkodobých závazků (dluhů) - <i>10000000</i>
přírůstek krátkodobých dluhů + <i>20000000</i>
CF z provozní činnosti

úbytek dlouhodobého majetku +
přírůstek dlouhodobého majetku -
CF z investiční činnosti

přírůstek dlouhodobých dluhů +
úbytek dlouhodobých dluhů -
vklady do vlastního kapitálu +
výplaty dividend -
CF z finanční činnosti

CF celkem
Konečný stav peněžních prostředků (Počáteční stav peněžních prostředků + CF celkem)

Vyfakturovali jsme zboží za 2 000 Kč, materiálové a mzdové náklady byly 1400 Kč, odpisy 200 Kč. Odběratelé zaplatili hotově 60 % fakturované částky, zbytek zaplatí v příštím (2.) období. Za materiál a mzdy platíme v daném období. Daňová sazba je 40 %.

Položka	Zisk			Cash flow		
	období			Období		
	1	2	celkem	1	2	celkem
tržby	2000	--	2400	1200	800	2000
náklady bez odpisů	1400	--	1400	1400	--	1400
odpisy	200	--	200	--	--	--
zisk (CF)	400	--	400	-200	800	600
daně	160	--	160	-160	--	-160
čistý zisk (CF)	240	--	240	-360	800	440

Tab. 01 Zisk versus cash flow